

Monika Drzymulska-Derda
dr Dawid Dymkowski

26.11.2021 r.

Przebieg prac nad opracowaniem projektu sektorowej ramy kwalifikacji dla sektora odzysku materiałowego surowców w Polsce

GENEZA PRAC NAD PROJEKTEM RAMY

XII
2020

Uchwała Sektorowej Rady ds. Kompetencji Sektora Odzysku Materiałowego Surowców w sprawie przyjęcia Rekomendacji w sprawie potrzeby przystąpienia do opracowania Sektorowej Ramy Kwalifikacji dla Sektora Odzysku Materiałowego Surowców (branża gospodarki odpadami).

I
2021

Przesłanie do Instytutu Badań Edukacyjnych pisma z prośbą o włączenie działań związanych z opracowaniem Sektorowej Ramy Kwalifikacji dla branży gospodarki odpadami do harmonogramu prac Instytutu.

Uchwała 7/2020
Sektorowej Rady ds. Kompetencji Sektora Odzysku Materiałowego Surowców
Warszawa, 16 grudzień 2020 r.

W sprawie: przyjęcia Rekomendacji w sprawie potrzeby przystąpienia do opracowania Sektorowej Ramy Kwalifikacji dla Sektora Odzysku Materiałowego Surowców (branża gospodarki odpadami).

Członkowie Rady po zapoznaniu się z pisemnym uzasadnieniem dotyczącym przyjęcia Rekomendacji dotyczącej opracowania Sektorowej Ramy Kwalifikacji dla branży gospodarki odpadami, stanowiącym załącznik nr 1 do niniejszej uchwały, uchwalają co następuje:

1. Przyjmują rekomendację w sprawie potrzeby przystąpienia do opracowania Sektorowej Ramy Kwalifikacji dla branży gospodarki odpadami.
2. Uchwała wchodzi w życie z dniem powzięcia.

Szanowny Panie,

Uprzejmie informuję, że w dniu 16 grudnia 2020 r. Sektorowa Rada ds. Kompetencji Sektora Odzysku Materiałowego Surowców przyjęła uchwałę nr 7/2020 w sprawie przyjęcia Rekomendacji w sprawie potrzeby przystąpienia do opracowania Sektorowej Ramy Kwalifikacji dla Sektora Odzysku Materiałowego Surowców (branża gospodarki odpadami), której treść wraz z uzasadnieniem przekazuję w załączeniu.

Szanowny Pan
dr hab. Łukasz Arendt
Instytut Badań Edukacyjnych
ul. Górczewska 8
01-180 Warszawa

DZIAŁANIA IBE W ZAKRESIE TWORZENIA PROJEKTU RAMY

II
2021

Rozpoczęcie konsultacji wewnątrz Instytutu Badań Edukacyjnych w zakresie rozpoczęcia prac nad sektorową ramą kwalifikacji w sektorze odzysku materiałowego surowców.

III
2021

Przygotowanie merytoryczne do prac nad opracowaniem ramy, w tym:

- Rozpoczęcie prac nad wstępnym opisem przedmiotu zamówienia
- Rozpoczęcie prac nad badaniem Analiza kompetencji i kwalifikacji w sektorze
- Realizacja wstępnych konsultacji rynkowych

IV
2021

Przygotowanie dokumentacji przetargowej oraz ogłoszenie zamówienia publicznego w Biuletynie Informacji Publicznej IBE.

Ogłoszenie o zamiarze przeprowadzenia wstępnych konsultacji rynkowych – „Opracowanie projektu sektorowej ramy kwalifikacji dla sektora odzysku materiałowego surowców w Polsce

Szanowni Państwo,

Wykonawcy

ETAPY PRAC NAD PROJEKTEM RAMY

Sektorowe ramy kwalifikacji

POZIOMY POZIOM KVALIFIKACJA	TELEFONIA	SPRZĘT	BIUROBUDOWA	IT	TELEKOMUNIKACJA	USŁUGI KODOWYCH	BUDOWNICTWO	PRACOWNIA WYKONCZ.	LABOR.	ANIMACJA KULISTWA
8						8	8	8		8
7		7	7	7	7	7	7	7	7	7
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
3	3	3	3		3		3	3	3	3
2	2	2					2	2	2	2
1										

ETAP I

Wstępny projekt ramy

- Seminarium wprowadzające
- Praca warsztatowa
- Kontakt mailowy oraz telefoniczny

ETAP II

Konsultacje branżowe

- Seminaria online
- Badanie IDI
- Badanie FGI

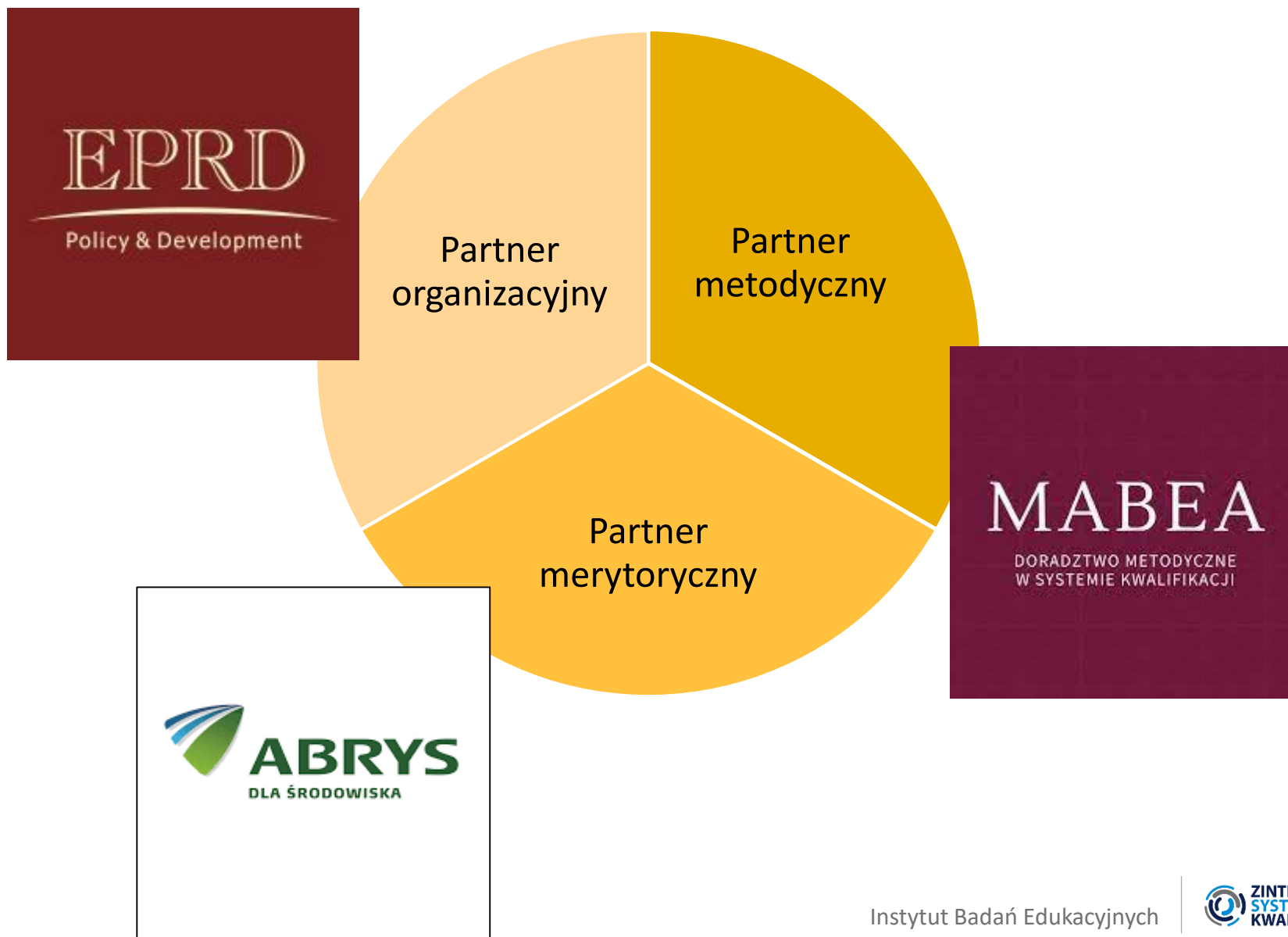
ETAP III

Projekt ramy

- Praca warsztatowa
- Kontakt mailowy oraz telefoniczny

WYKONAWCA PROJEKTU RAMY

ZESPÓŁ EKSPERTÓW

Zakres	Lp.	Imię i nazwisko
Co najmniej 5 przedstawicieli zróżnicowanych podmiotów prowadzących od co najmniej 5 lat działalność gospodarczą w sektorze odzysku materiałowego surowców. W tym w szczególności co najmniej 4 przedstawicieli podmiotów działających w zakresie obsługi odpadów, w tym min. 1 zajmujący się zagospodarowaniem odpadów, min. 1 przedstawiciel zakładu przetwarzającego odpady i/lub sortowni oraz min. 1 przedstawiciel spalarni i min. 1 przedstawiciel producenta półproduktów z odpadów. Wybór typów reprezentowanych podmiotów powinien odzwierciedlać zróżnicowanie sektora.	1	Daniel Stawecki
	2	Wiesław Pasierbek
	3	Elżbieta Streker-Dembińska
	4	Robert Wawrzonek
	5	Jacek Połomka
	6	Michał Dzioba
Co najmniej 4 przedstawicieli zróżnicowanych organizacji, prowadzących od co najmniej 5 lat, działalność w otoczeniu i na rzecz sektora odzysku materiałowego surowców (rozumianego zgodnie z zakresem przedstawionym w punkcie 1.3), np.: stowarzyszeń, izb gospodarczych, fundacji, związków, zrzeszeń, instytucji naukowo-badawczych	1	Jacek Wodzisławski
	2	Ewa Rakowska
	3	Jerzy Zajac
	4	Waldemar Szygenda

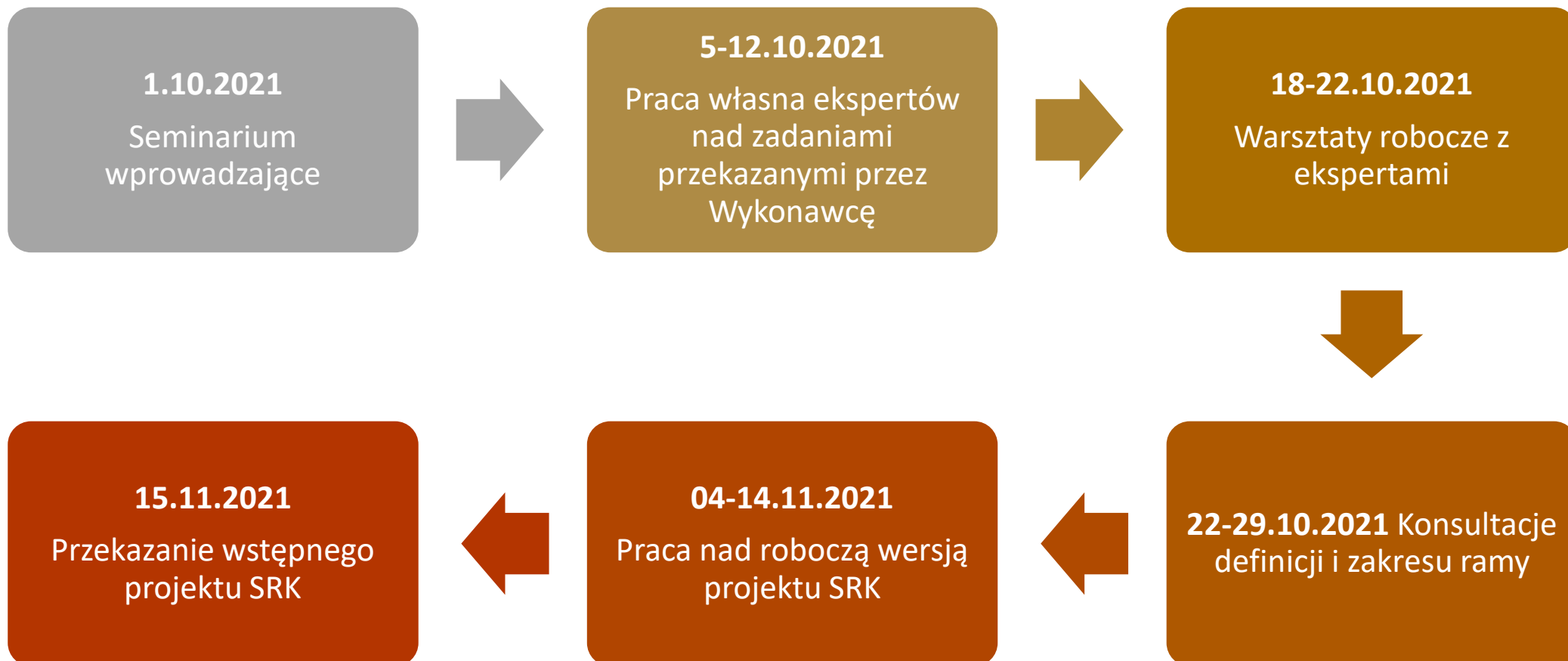
ZESPÓŁ EKSPERTÓW

Co najmniej 3 przedstawiciele instytucji zajmujących się kształceniem formalnym związanym z sektorem odzysku materiałowego surowców (w tym co najmniej jeden nauczyciel zawodu lub nauczyciel praktycznej nauki zawodu w szkole branżowej oraz co najmniej jeden nauczyciel akademicki)	1	Ryszard Gola-Sienkiewicz
	2	Jacek Dach
	3	Włodzimierz Urbaniak
Co najmniej 1 przedstawiciel instytucji zajmujących się kształceniem pozaformalnym w zakresie odzysku materiałowego surowców	1	Tomasz Szymkowiak
Co najmniej 1 przedstawiciel jednostki samorządu terytorialnego odpowiedzialny za organizowanie procesu zagospodarowania odpadów	1	Paweł Lachowicz
Co najmniej 1 Inspektor Ochrony Środowiska zajmujący się odpadami	1	Dominik Macioł
Co najmniej 1 osoba wykazująca się wiedzą ekspercką i doświadczeniem w pracach związanych z wdrażaniem Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Za wystarczające doświadczenie Zamawiający uzna: udział w tworzeniu sektorowych ram kwalifikacji w innych sektorach, autorstwo lub współautorstwo kwalifikacji zgłoszonych do ZSK, członkostwo w Radzie Interesariuszy ZSK, udział w wypracowaniu charakterystyk Polskiej Ramy Kwalifikacji lub Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego.	1.	Magdalena Słocińska Anna Araminowicz

Dodatkowo na prośbę IBE do Zespołu Ekspertów dołączyła także Pani Anna Czechowska.

ETAP I – ZREALIZOWANE DZIAŁANIA

EFEKTY ETAPU I - DEFINICJA I ZAKRES RAMY

Sektor odzysku materiałowego surowców jest częścią gospodarki o obiegu zamkniętym, która obejmuje organizowanie i przeprowadzanie zbiórki, demontaż zużytych oraz wycofanych z eksploatacji wyrobów i urządzeń, oddzielanie, sortowanie i przetwarzanie nadających się do ponownego użycia surowców oraz unieszkodliwianie pozostałych.

Sektorowa Rama Kwalifikacji dla sektora Gospodarki Odpadami (SRK GO) obejmuje kompetencje niezbędne do planowania, organizowania, realizowania i nadzorowania procesów związanych z gospodarowaniem odpadami (w szczególności zbierania, transportu, sortowania, recyklingu, odzysku, unieszkodliwiania) oraz kompetencje niezbędne do prowadzenia działań związanych z edukacją i podnoszeniem świadomości mieszkańców, przedsiębiorców, producentów oraz przedstawicieli instytucji państwowych i samorządowych w zakresie odpowiedzialnej gospodarki odpadami.

EFEKTY ETAPU I – WYZNACZNIKI SEKTOROWE

ETAP II – PLANOWANE DZIAŁANIA

4 webinaria
konsultacyjne

• 40 osób

Badanie ilościowe w
formie ankiety online

• 48 ankiet

Badanie jakościowe w
formie indywidualnych
wywiadów pogłębionych

• 12 wywiadów

ANALIZA KOMPETENCJI I KWALIFIKACJI

- ❑ **Analiza kompetencji i kwalifikacji funkcjonujących w sektorze odzysku materiałowego surowców.**
 - ❑ **identyfikacja zawodów, stanowisk i kwalifikacji**, np. Jakie zawody występują w sektorze? Które z nich są istotne dla sektora? Które są najczęściej poszukiwane i dlaczego?
 - ❑ **identyfikacja realizowanych procesów, zadań i czynności oraz wykorzystywanych do tego kompetencji/umiejętności**, np. Jakie są motywacje osób pracujących w sektorze do podnoszenia kompetencji/umiejętności?

Zakres czasowy: 50 dni roboczych.

Zakres terytorialny: ogólnopolski.

Wprowadzenie.....	3
1. Kontekst prawny.....	5
2. Definicja i granice sektora OMS.....	9
2.1. Kluczowe procesy i pojęcia definiujące sektor.....	9
2.2. Granice sektora – odzysk materiałowy surowców w relacji do innych branż.....	12
2.3. Definicja sektora przyjęta w badaniu.....	14
3. Struktura sektora OMS.....	15
3.1. Struktura organizacyjna gospodarowania odpadami w Polsce.....	15
3.2. Struktura przedsiębiorstw.....	16
3.3. Struktura odpadów.....	17
4. Dokumenty strategiczne wpływające na rozwój sektora.....	20
4.1. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju.....	20
4.2. Polityka ekologiczna państwa 2030 i Krajowy plan gospodarki odpadami 2022.....	21
4.3. Mapa drogowa transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym.....	23
4.4. Europejski Zielony Ład – strategia rozwoju Unii Europejskiej.....	26
4.5. Biała Księga Rozwoju Przemysłu.....	27
5. Analiza rynku edukacyjno-szkoleniowego.....	29
5.1. Edukacja formalna.....	29
5.1.1. Szkoły branżowe I stopnia.....	29
5.1.2. Technika.....	31
5.1.3. Studia I stopnia.....	34
5.1.4. Studia II stopnia.....	35
5.1.5. Studia podyplomowe.....	36
5.2. Edukacja pozaformalna.....	36
6. Kwalifikacje występujące w sektorze.....	38
7. Zawody i stanowiska występujące w sektorze.....	42
8. Wybrane wnioski z badania terenowego.....	45
9. Tabela kompetencji zidentyfikowanych w toku analizy desk research.....	49
10. Tabela kompetencji zidentyfikowanych w toku badania terenowego.....	51

WYBRANE WNIOSKI Z BADANIA TERENOWEGO

- Kompetencyjny próg wejścia do sektora jest niski.**

Przede wszystkim wymagane są pewne predyspozycje psychofizyczne, związane głównie z odpornością na trudne warunki pracy występujące w sektorze. Posiadanie jej jest często jedynym wymogiem wobec kandydata.

- Osoby trafiające do sektora często nie dysponują branżową wiedzą i umiejętnościami.**

Brakującą wiedzę i umiejętności zdobywa się obserwując pracę bardziej doświadczonych współpracowników lub samodzielnie wyszukując brakujące informacje np. w internecie. Część pracowników ma także możliwość nabywania nowych kompetencji biorąc udział w szkoleniach lub kursach opłacanych przez pracodawców.

- Pracownicy sektora często dysponują bardzo różnorodnym kompetencjami - mogą nie posiadać specjalizacji np. związanej ze stanowiskiem.**

Z perspektywy przedsiębiorstwa pożądane jest by umieli wykonywać zadania w zakresie więcej, niż jednego stanowiska czy działu/obszaru, żeby w razie potrzeby móc łatwo zastąpić innego współpracownika.

- Respondenci dużą wagę przywiązywali do kompetencji związanych z komunikacją. Dotyczyło to zarówno komunikacji wewnątrz zespołu czy firmy, jak i komunikacji na zewnątrz. Według respondentów ważne jest także bezpieczeństwo i wszystkie kompetencje pozwalające na jego zachowanie.**

WYBRANE WNIOSKI Z BADANIA TERENOWEGO

- Procesy związane z przetwarzaniem odpadów wymagają od pracowników kompetencji związanych z obsługą maszyn i urządzeń.

Cześć wykorzystywanych w sektorze maszyn i urządzeń ma charakter stricte sektorowy - np. separatory używane przy sortowaniu śmieci. Zdarzają się także przyrządy autorskie - zaprojektowane specjalnie i zbudowane w danym podmiocie w celu przetwarzania wyłącznie konkretnego typu odpadu.

- W sektorze działa wiele małych firm. Ich właściciele, aby pozostać konkurencyjni na rynku, muszą nieustannie poszukiwać nowych ścieżek rozwoju dla swojej działalności.

Z tego powodu, jednym z zauważalnych zbiorów kompetencji zidentyfikowanych w sektorze są te, które w szeroki sposób można określić jako biznesowe, w tym związane z zarządzaniem przedsiębiorstwem i jego rozwojem.

- Respondenci mieli wyraźny problem ze wskazaniem konkretnych kompetencji, które ich zdaniem stracą na znaczeniu lub zanikną w perspektywie kilku najbliższych lat. Tylko w jednym przypadku przewidywano zmniejszenie zapotrzebowania na pracowników fizycznych i ich kompetencje, powołując się na ogólnoswiatowy trend związany z rozwojem technologii, automatyzacją i informatyzacją przemysłu

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Instytut Badań Edukacyjnych

Biuro Projektu ZSK

ul. Górczewska 8, 01-180 Warszawa

tel.: (22) 241 71 00, e-mail: zsk@ibe.edu.pl